

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 19. november 2020
Kontor: Internationalt kontor
Sagsbeh: Mikkel August von
Buchwald
Sagsnr.: 2020-3051-0049
Dok.: 1715870

**Samlenotat vedrørende de sager inden for Justitsministeriets ansvars-
område, der forventes behandlet på den uformelle videokonference
mellem justitsministre den 2. december 2020**

Side:

3-18	Punkt 1:	Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om, hvilken lov der finder anvendelse med hensyn til virkningerne for tredjepart ved overdragelse af fordringer
- <i>Præsentation fra formandskabet</i>
19-21	Punkt 2 a):	Retlige aspekter af terrorbekæmpelse: Hedefuld tale online
- <i>Meningsudveksling</i>
22-23	Punkt 2 b):	Retlige aspekter af terrorbekæmpelse: Rapport om støtte til terrorofre
- <i>Statusorientering</i>
24-33	Punkt 2 c):	Retlige aspekter af terrorbekæmpelse: Digitalt samarbejde
- <i>Statusorientering</i>

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

- 34-36 Punkt 2 d): Retlige aspekter af terrorbekæmpelse: Konklusioner om den europæiske arrestordre
- *Præsentation fra formandskabet*
- 37-40 Punkt 2 e): Retlige aspekter af terrorbekæmpelse: Kumulativ retsforfølgelse af fremmedkrigere for centrale internationale forbrydelser og terrorrelaterede forbrydelser
- *Information fra formandskabet*
- 41-42 Punkt 3: Oprettelse af Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO)
- *Statusorientering*
- 43-45 Punkt 4: Retlige aspekter af retsstatsprincippet
- *Meningsudveksling*

Dagsordenspunkt 1: Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om, hvilken lov der finder anvendelse med hensyn til virkningerne for tredjepart ved overdragelse af fordringer

Revideret notat. Ændringerne er markeret med streg i marginen.

Forslaget er omfattet af retsforbeholdet.

KOM (2018) 96 endelig

1. Resumé

Sagen er på dagsordenen for den uformelle videokonference for justitsministre den 2. december 2020 med henblik på en præsentation fra formandskabet. Forslaget er omfattet af retsforbeholdet. Kommissionen har den 12. marts 2018 fremsat forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om, hvilken lov der finder anvendelse med hensyn til virkningerne for tredjepart ved overdragelse af fordringer. Forslaget er fremsat som led i Kommissionens handlingsplan for etablering af en kapitalmarkedsunion. Forslaget har til formål at fremme grænseoverskridende transaktioner af fordringer ved at øge retssikkerheden gennem fastsættelse af ens lovvalgsregler med hensyn til virkningerne for tredjemand ved overdragelse af fordringer. Med forslaget vil der blive skabt ens regler for, hvilken national lovgivning der skal regulere de ejendomsretlige aspekter i forhold til en fordring, der er blevet overdraget på grænseoverskridende basis. Det gælder særligt for konflikter i forhold til, om det er erhververen eller tredjemand, der har ejendomsretten over en overdraget fordring, og hvem der har fortrinsret til fordringen. Det er regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Det foreliggende forslag giver ikke anledning til at foretage ændringer i dansk lovgivning og har ikke statsfinansielle konsekvenser. Der ses ikke at foreligge offentlige tilkendegivelser om de øvrige medlemsstaters holdninger til forslaget. Regeringen kan umiddelbart støtte forslaget, men vil arbejde for, at tvivlsspørgsmål afklares.

2. Baggrund

I september 2015 udsendte Kommissionen en handlingsplan for etablering af en kapitalmarkedsunion ('CMU Action Plan'). Handlingsplanen indeholder de grundelementer, der efter Kommissionens opfattelse er nødvendige for at etablere en velfungerende og integreret kapitalmarkedsunion senest i 2019. Det fremgår af handlingsplanen, at Kommissionen – for at fremme grænseoverskridende investeringer – vil ”foreslå ensartede regler, som med

juridisk sikkerhed fastslår, hvilken national lovgivning der skal gælde for tredjepart ved overdragelsen af fordringer”.

Spørgsmålet om, hvilket lands regler der skal gælde for tredjemand ved overdragelsen af fordringer, blev behandlet første gang i forbindelse med Kommissionens forslag til Rom I-forordningen. Rom I-forordningen vedrører, hvilket lands regler der skal finde anvendelse på kontraktforhold på grænseoverskridende basis. Kommissionens forslag til Rom I-forordningen indeholdt en lovvalgsregel i forhold til virkningerne for tredjemand, men denne blev ikke taget med i den endelige forordning. I artikel 27, stk. 2, i Rom I-forordningen indførtes i stedet en bestemmelse, der pålægger Kommissionen at fremlægge en rapport om spørgsmålet, om nødvendigt ledsaget af et forslag til ændring af forordningen.

Til dette formål – og som opfølgning på handlingsplanen – udgav Kommissionen i september 2016 sin rapport om virkningerne for tredjemand ved overdragelsen af fordringer. I rapporten konkluderes det, at ensartede lovvalgsregler, der regulerer retsvirkningerne af overdragelserne over for tredjeparter samt spørgsmålene om rangorden mellem konkurrerende erhververe eller mellem erhververe og andre rettighedshavere, vil styrke retssikkerheden og mindske de indbyggede praktiske problemer og sagsomkostninger i forbindelse med de aktuelle forskelle mellem de forskellige medlemsstaters løsninger.

På den baggrund fremsatte Kommissionen den 12. marts 2018 forslag til Europa Parlamentets og Rådets forordning om, hvilken lov der finder anvendelse med hensyn til virkningerne for tredjepart ved overdragelse af fordringer.

Forslaget har været behandlet på en række arbejdsgruppemøder. Der er fortsat uenighed om, hvordan reglerne om lovvalg med hensyn til virkningerne for tredjeparter ved overdragelse af fordringer konkret skal udformes, herunder for fordringer, der relaterer sig til finansielle instrumenter.

Det er forventningen, at det fremsatte forordningsforslag som følge af arbejdsgruppens drøftelser vil blive ændret på en række områder, inden forhandlingerne med Europa-Parlamentet indledes.

Forordningsforslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 81, stk. 2, litra c, om etablering af et samarbejde om civile retlige spørgsmål med grænse-

overskridende virkninger, herunder foranstaltninger der skal sikre forenelighed mellem medlemsstaternes regler om lovvalg. Forslaget skal behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure i TEUF artikel 294, dvs. med Europa-Parlamentet som medlovgiver. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

I henhold til artikel 1 og 2 i protokollen om Danmarks stilling (forbeholdet vedrørende retlige og indre anliggender) deltager Danmark ikke i en kommende vedtagelse af det foreliggende forordningsforslag, der således ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark.

Forordningen vil dog alligevel kunne få betydning for personer og virksomheder mv., der er hjemmehørende i Danmark, og som bliver parter i overdragelser af fordringer med grænseoverskridende elementer, hvis der opstår spørgsmål om virkningerne for tredjeparter. Det skyldes, at nationale domstole vil lægge national ret til grund, når det skal besluttes, hvilket lands lov der finder anvendelse. Hvis der anlægges sag ved en dansk domstol, vil de danske domstole således anvende dansk ret (som ikke omfatter forordningen), når lovvalget skal fastslås. Hvis sagen anlægges ved tyske domstole, vil de derimod anvende tysk ret (som omfatter forordningen). Det afgørende for, om forordningen finder anvendelse i en konkret sag, er således, om der anlægges sag ved en national domstol, der er beliggende i en medlemsstat, hvor forordningen er gældende.

På rådsmødet den 6.-7. juni 2019 fremlagde det daværende rumænske formandskab en fremskridtsrapport om forordningen, der konkluderede, at der fortsat er behov for drøftelser på teknisk niveau. Det daværende formandskab konkluderede endvidere, at der burde foretages en analyse af de under forhandlingerne rejste problemstillinger i relation til det finansielle marked. Det daværende formandskab anmodede derfor Kommissionen om at foretage en analyse heraf. Kommissionen har den 15. januar 2020 udarbejdet en rapport, der vil være genstand for drøftelse på kommende arbejdsgruppemøder på embedsmandsniveau.

På de uformelle videokonferencer mellem justits- og indenrigsministre den 4. og 5. juni 2020 fremlagde det kroatiske formandskab et dokument med emner, som formandskabet fandt relevant at drøfte på politisk niveau med henblik på at sikre fremdrift i arbejdet med lovvalgsforordningen. Det daværende formandskab konkluderede, at der var opbakning fra medlemsstaterne til, at forordningen ikke skal finde anvendelse med tilbagevirkende

kraft, samt at der arbejdes videre med behandling af et spørgsmål om novation, dvs. ændring af en eksisterende aftale, på arbejdsgruppemøder på embedsmandsniveau.

På den kommende uformelle videokonference mellem justitsministre den 2. december 2020 har det tyske formandskab lagt op til en præsentation fra formandskabet om forordningen, som bl.a. må forventes at omhandle en række uafklarede spørgsmål om forordningens anvendelsesområde, herunder for fordringer, der relaterer sig til finansielle instrumenter.

3. Formål og indhold

Følgende gennemgang er baseret på Kommissionens oprindelige forslag fra marts 2018 samt udviklingen i de løbende forhandlinger på arbejdsgrupp niveau.

3.1. Indledning

Kommissionens forordningsforslag fastsætter fælles lovvalgsregler for, hvilken national lovgivning der skal regulere de ejendomsretlige aspekter for tredjemand i forhold til en fordring, der er blevet overdraget på tværs af grænserne.

Lovvalgsregler fastlægger, hvilket lands regler der skal anvendes i situationer med et grænseoverskridende element. Hvis der f.eks. opstår en retslig konflikt mellem et dansk og et tysk selskab i forbindelse med en transaktion, vil nationale domstole mv. skulle anvende lovvalgsregler til at afgøre, om konflikten skal løses efter dansk eller tysk ret.

Der eksisterer allerede generelle EU-retlige lovvalgsregler. Det drejer sig om Rom I-forordningen, der regulerer lovvalg i kontraktforhold, og om Rom II-forordningen, der regulerer lovvalg i delikt, dvs. hvor parterne har et krav mod hinanden uden for kontrakt – typisk et erstatningskrav.

Kommissionens forslag har til formål at klargøre retstilstanden og skabe retssikkerhed ved at fastsætte ens lovvalgsregler i medlemslandene for virkningen af overdragelse af fordringer i forhold til tredjemand. Denne forordning adskiller sig således fra Rom I-forordningen, idet den regulerer forhold mellem parter, der ikke har en aftale imellem sig.

Overdragelse af fordringer er en mekanisme, der bl.a. anvendes af virksomheder til at skaffe likviditet. Det kan f.eks. være gennem factoring, hvor Virksomhed A overdrager (sælger) sine udestående fordringer på en række

skyldnere til Virksomhed B til gengæld for kontanter. Virksomhed B bliver den nye kreditor, og fordringerne skal nu betales til Virksomhed B. Herudover kan det være gennem sikkerhedsstillelse, f.eks. hvor Virksomhed A benytter gældsfordringer som sikkerhedsstillelse for en låneaftale med en bank. Hvis Virksomhed A ikke kan betale lånet tilbage, kan banken håndhæve gældsfordringerne. Det kan tilmed være gennem securitisering, hvor overdrageren refinansierer en række fordringer – f.eks. kreditkorttilgodehaver – ved at overdrage dem til en enhed, der udsteder værdipapirer på kapitalmarkedet. Det modtagne provenu fra de underliggende fordringer anvendes til afbetaling på værdipapirerne.

Ifølge Kommissionen vil konflikter om ejendomsretten mellem erhververen og tredjemand hovedsagligt kunne opstå i to situationer:

- 1) Hvor overdrageren har overdraget fordringen to gange. Konflikten opstår, når begge erhververe herefter påberåber sig ejendomsretten til fordringen.
- 2) Hvis overdrageren bliver insolvent. Her kan konflikten opstå i mellem erhververen og overdragerens kreditorer i forhold til, om kreditorerne skal anerkende erhververens ejerskab over fordringen.

Lovvalgsreglerne skal fastlægge, hvilket lands regler der skal anvendes til at afgøre konflikter mellem de to erhververe eller erhververen og overdragerens kreditorer. Disse parter er i forordningens forstand ”tredjemænd”, når det kommer til deres indbyrdes forhold, fordi de ikke har en aftale imellem sig.

3.2. Anvendelsesområde og definitioner

Med de foreliggende kompromisforslag er det præciseret, at forordningen skal finde anvendelse på frivillig overdragelse af fordringer og aftalebestemt subrogation på det civil- og handelsretlige område i situationer, hvor der skal foretages et lovvalg, dvs. hvor fordringen overdrages på tværs af grænserne.

Begrebet ”overdragelse” dækker ifølge forslaget både over en direkte overførsel af en fordring, overførsel af en fordring til sikkerhed og aftalebestemt subrogation. Ved aftalebestemt subrogation forstås tredjemands ret til at indtræde i fordringshaverens rettigheder over for skylderen, hvis tredjemand har indfriet skylderens forpligtelser.

Forslaget skal ikke finde anvendelse på spørgsmål vedrørende skat, told eller på administrative anliggender.

Forslaget regulerer alene lovvalget med hensyn til virkningerne for tredjemand. Forslaget fastsætter således, hvilke nationale regler der skal fastslå det juridiske ejerskab over fordringen, dvs. erhververens ret til at hævde sit ejerskab over fordringen. Lovvalgsreglerne i forhold til det kontraktretlige element af overdragelsen – særligt overdragerens og erhververens indbyrdes forpligtelser – reguleres af Rom I-forordningen og Romkonventionen, se pkt. 6.1.

En række overdragelser er undtaget fra forslagens anvendelsesområde. Det gælder bl.a. overdragelser af fordringer, der udspringer af familieforhold og overdragelser af fordringer, der udspringer af formueforholdet mellem ægtefæller.

Der er endnu ikke opnået enighed på arbejdsgruppemøderne om, hvilke typer af overdragelser der skal undtages fra forordningens anvendelsesområde, og hvilke definitioner der skal lægges til grund i forslaget. Særligt giver de finansielle begreber anledning til fortolkningsmæssig tvivl, da mange af medlemsstaterne har forskellige definitioner på disse begreber i national ret. Hertil kommer, at begreberne i vidt omfang er defineret i andre EU-retsakter, og der skal opnås enighed om, hvorvidt man skal anvende disse præeksisterende definitioner, og i tilfælde, hvor de adskiller sig fra hinanden, hvilke af definitionerne der foretrækkes. De endelige definitioner vil i øvrigt afhænge af, hvilken hovedregel for lovvalg man vælger, samt hvilke undtagelser, der knyttes hertil, se pkt. 3.3.

Et tema, der har været genstand for megen diskussion på arbejdsgruppemøderne, er, om debtors retsstilling påvirkes af forordningen. En række medlemsstater er af den opfattelse, at forslaget kan føre til usikkerhed omkring bl.a., hvem debitor kan betale med frigørende virkning til, hvis flere parter har erhvervet samme fordring.

Da det, som forordningen regulerer, er det indbyrdes – ikke aftaleregulerede – forhold mellem to tredjemænd, har Kommissionen fastholdt, at debtors retsstilling ikke påvirkes af forslaget. Danmark er enig i denne forståelse. Debtors forhold til en tredjemand, som har erhvervet fordringen fra den oprindelige kreditor, følger af en aftale og er derfor omfattet af Rom I-forordningen, der vedrører lovvalg i kontraktforhold. Hvis den oprindelige kreditor har overdraget fordringen til to tredjemænd, vil det indbyrdes forhold

mellem de to tredjemænd derimod være omfattet af lovvalgsreglerne i forslaget, idet disse to parter ikke har en aftale imellem sig.

3.3. Ensartede regler

Forordningsforslaget har universel anvendelse. Det betyder, at medlemslandene er forpligtet til at anvende lovvalgsreglerne, selvom disse henviser til lovgivningen i et land, der ikke er en medlemsstat.

Forordningsforslaget fastsætter en hovedregel for, hvilket lands lovgivning der skal regulere virkningerne af overdragelsen af en fordring i forhold til tredjemand. Hovedreglen kan kun fraviges i få, afgrænsede tilfælde.

Med de foreliggende kompromisforslag er der foreslået en hovedregel, hvorefter det er loven i det land, hvor overdrageren har sit sædvanlige opholdssted på tidspunktet for overdragelseskontraktens afslutning, der skal regulere virkningen for tredjemand.

Hvis overdrageren har skiftet sædvanligt opholdssted mellem to overdragelser af samme fordring, kan reglen medføre, at overdragelserne reguleres af to forskellige landes lovgivning, som kan være forskellige i forhold til, hvem af de to erhververe der har fortrinsret til fordringen. I de tilfælde foreslås fortrinsretten reguleret af loven i det land, hvor overdrageren har sit opholdssted på det tidspunkt, hvor en af de to overdragelser første gang får virkning for tredjemand. Dvs. hvor overdrageren har opholdssted på det tidspunkt, hvor en af erhververne først opfylder de krav, som den nationale lovgivning stiller til, at overdragelsen får virkning over for tredjemand.

Med de foreliggende kompromisforslag er der lagt op til, at hovedreglen fraviges i en række nærmere bestemte tilfælde, bl.a. hvis fordringen, der overdrages, udspringer af kontanter eller et finansielt instrument eller kontrakt. Der er endnu ikke opnået enighed på arbejdsgruppemøderne om, i hvilke tilfælde hovedreglen skal fraviges, herunder i forhold til en række finansielle instrumenter.

Et finansielt instrument kan eksempelvis være aktier og andre værdipapirer samt derivater, hvis værdi er afledt af prisudviklingen på et andet produkt. Et derivat kan f.eks. være en option, der giver ret til at sælge en aktie til en bestemt pris. Optionens værdi afhænger af aktiens prisudvikling.

I forlængelse heraf bemærkes, at en finansiel kontrakt er en aftale mellem parter, som fastsætter en række nærmere vilkår ved handel af et finansielt instrument, som ovenfor nævnt eksempelvis kan være en derivatkontrakt.

Forslaget giver også mulighed for, at overdrageren og erhververen kan foretage et lovvalg ved securitisering og derved fravige hovedreglen. Ved securitisering kan parterne vælge, at den lov, der finder anvendelse på den overdragne fordring, skal regulere virkningerne for tredjemand. Lovvalget er således begrænset. Lovvalget skal fremgå udtrykkeligt af overdragelse-saftalen eller en særskilt aftale. Spørgsmål om aftalens gyldighed reguleres af den valgte lov.

Den Europæiske Centralbank har foreslået, at der medtages en lovvalgsregel i forhold til virkningerne for tredjemand for gældsfordringer, der er stillet som finansiel sikkerhed i medfør af Collateral-direktivet, idet der er ikke findes sådanne lovvalgsregler i dette direktiv. En imødekommelse af dette forslag vil indebære, at ændringen ikke vil blive implementeret i de nationale regler, der gennemfører Collateral-direktivet, hvilket kan skabe usikkerhed om retstilstanden. Det kan være problematisk, fordi den foreslåede forordning er omfattet af retsforbeholdet og således ikke vil være gældende i dansk ret, mens Collateral-direktivet ikke er omfattet af retsforbeholdet og implementeret i lov om kapitalmarkeder.

På grund af muligheden for at foretage et lovvalg kan den situation opstå, hvor to overdragelser af samme fordring fører til, at forskellige nationale regler skal finde anvendelse. Situationen kan f.eks. opstå i det tilfælde, hvor en fordring både er overdraget i forbindelse med factoring eller sikkerhedsstillelse og lovvalget dermed reguleres af hovedreglen i stk. 1 (overdragerens land) og i forbindelse med securitisering, hvor parterne har foretaget et lovvalg (loven, der finder anvendelse på fordringen). I sådanne situationer, skal den lov finde anvendelse, hvorefter overdragelsen først fik virkning over for tredjemand.

Den pågældende nationale lov skal regulere, hvordan virkningerne af overdragelsen af en fordring sikres over for tredjemand. Det kan f.eks. være, at ejerskabet skal registreres, eller at erhververen skal underrette skyldner om overdragelsen, før denne er gyldig over for tredjemand. Herudover skal den nationale lov regulere, hvordan det fastslås, om erhververen har fortrinsret til fordringen. Det kan bl.a. være i forhold til en anden, der også har erhvervet fordringen, eller overdragerens kreditorer.

3.4. Andre bestemmelser

Forordningsforslaget giver mulighed for, at man i visse tilfælde kan anvende domstolslandets lov, i stedet for den lov der følger af forordningsforslaget. Domstolslandets lov er loven i det land, hvor den domstol, der skal foretage lovvalget, er beliggende.

Ifølge forslaget kan forordningen ikke begrænse anvendelsen af overordnede ufravigelige bestemmelser i domstolslandets lov. Overholdelsen af bestemmelserne skal anses for at være afgørende for beskyttelsen af offentlige interesser. Ifølge forslaget kan det f.eks. være en ufravigelig pligt til at registrere overdragelsen af fordringen i et offentligt register.

Herudover kan domstolslandets lov anvendes, hvis det er åbenbart uforeneligt med landets grundlæggende retsprincipper at anvende det andets lands lov. Undtagelsen kendes som ”ordre public”.

Når det er fastlagt, hvilken national lov der skal anvendes, skal alle gældende regler i den pågældende stat anvendes undtagen lovvalgsregler.

Forslaget berører ikke andre EU-regler, der fastsætter lovvalgsregler med hensyn til virkningerne for tredjemand ved overdragelsen af en fordring, jf. pkt. 6.2. Forslaget berører heller ikke anvendelsen af internationale konventioner, som en eller flere medlemsstater er parter i på tidspunktet for forordningsforslagets vedtagelse. Hvis en international konvention fastsætter lovvalgsregler med hensyn til virkningen for tredjemand, kan medlemsstaterne således stadigvæk følge konventionens regler. Imellem medlemsstaterne skal forordningen dog have forrang for konventioner.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Forordningsforslaget behandles efter den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF artikel 294), der indebærer, at forslaget skal vedtages med Europa-Parlamentet som medlovgiver.

Europa-Parlamentet har vedtaget en betænkning om forslaget den 13. februar 2019. I betænkningen foreslås en række ændringer til forslaget, herunder at det eksplicit skal fremgå af art. 1, stk. 1, afsnit 1, at forordningen ikke finder anvendelse for debtors forhold til tredjemand, der har overdraget fordringen. Dette er i tråd med Danmarks forståelse af forordningens anvendelsesområde, jf. pkt. 3.2.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører i forslaget, at der på nuværende tidspunkt eksisterer en retsusikkerhed på området og forbundet dermed en juridisk risiko, fordi medlemsstaterne har forskellige materielle regler om virkningen for tredjemand ved overdragelse af fordringer. Kommissionen finder ikke, at medlemstaterne selv kan fjerne den juridiske risiko og hindringerne for grænseoverskridende overdragelser af fordringer på tilfredsstillende vis. En indsats på EU-plan er nødvendig for at sikre, at samme lovvalgsregler finder anvendelse med hensyn til virkningerne for tredjemand ved overdragelsen af fordringer overalt i EU, uanset hvilken medlemsstats domstole eller myndigheder der træffer afgørelse i en tvist om ejendomsretten til en overdraget fordring.

Det er regeringens vurdering, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

6. Gældende dansk ret

6.1. Romkonventionen

Romkonventionen fra 1980 regulerer, hvilket lands lov der finder anvendelse på kontraktretlige forpligtelser med et grænseoverskridende element. Konventionen er inkorporeret i dansk lov ved kontraktkonventionsloven.

Udgangspunktet i Romkonventionen er, at parterne selv kan aftale, hvilket lands lov der skal finde anvendelse for deres kontrakt, jf. konventionens artikel 3.

Hvis parterne ikke foretager et lovvalg, bestemmer artikel 4, stk. 1, at aftalen skal reguleres af loven i det land, som aftalen har sin nærmeste tilknytning til. Der gælder en formodning for, at aftalen har sin nærmeste tilknytning til det land, hvor den person, der skal præstere den for aftalen karakteristiske ydelse, har sin bopæl eller sit hovedsæde. I en salgssituation vil det f.eks. typisk være sælgerens hjemland. Formodningsreglen kan dog fraviges.

I artikel 5 og 6 er der særlige beskyttelsesregler for forbrugeraftaler og individuelle arbejdsaftaler.

I relation til overdragelse af fordringer regulerer Romkonventionen, hvilket lands lov der skal finde anvendelse på selve overdragelsesaftalen. Det fastsættes således, hvilket lands lov der skal regulere parternes indbyrdes forpligtelser. Ifølge konventionens artikel 12, stk. 1, finder konventionens almindelige bestemmelser anvendelse. Dvs. at erhververen og overdrageren

kan foretage et lovvalg, eller at hovedreglen i artikel 4 med tilhørende undtagelser finder anvendelse.

Konventionen regulerer endvidere lovvalget i forholdet mellem erhververen af fordringen og fordringens skyldner. Det kan være spørgsmål om, hvorvidt fordringen må overdrages, hvorvidt overdragelsen har virkning over for skyldner, og om hvorvidt skyldneren er blevet frigjort for sine forpligtelser ifølge fordringen. Den relevante lov i den forbindelse er den lov, der finder anvendelse på den overdragne fordring.

Retten til subrogation, dvs. tredjemands ret til at indtræde i kreditors rettigheder over for skyldneren, når tredjemand har indfriet fordringen, reguleres af den lov, der finder anvendelse på tredjemands forpligtelse til at indfri fordringen, jf. konventionens artikel 13.

I forhold til overdragelse af fordringer og subrogation regulerer Romkonventionen således alene lovvalget for forholdet mellem overdrageren og erhververen og mellem erhververen og skyldneren. Romkonventionen regulerer ikke forholdet til tredjemand.

I 2008 vedtog Rådet og Parlamentet forordning nr. 593/2008 om lovvalgsregler for kontraktretlige forpligtelser (Rom I). Formålet med Rom I-forordningen var at erstatte Romkonventionen. På grund af retsforbeholdet finder Rom I-forordningen ikke anvendelse i Danmark. Romkonventionen gælder således fortsat mellem Danmark og de øvrige EU-lande, hvis der anlægges sag i Danmark. Rom I-forordningen finder anvendelse i de øvrige medlemsstater. Overordnet set foreskriver Rom I-forordningen de samme lovvalgsregler vedrørende overdragelse af fordringer som Romkonventionen med den undtagelse, at aftalebestemt subrogation reguleres på samme måde som overdragelse af en fordring og dermed ikke er underlagt en særlig lovvalgsregel. Rom I-forordningen regulerer heller ikke forholdet til virkningerne for tredjemand.

6.2. Lov om kapitalmarkeder

Lov om kapitalmarkeder regulerer, hvilken lovgivning der skal gælde ved behandlingen af rettigheder og forpligtelser i forbindelse med insolvensbehandling af en deltager i et værdipapirafviklingssystem eller et registreret betalingssystem. Det følger af § 174 i lov om kapitalmarkeder, at hvis der indledes insolvensbehandling mod en deltager i et system, skal de rettigheder og forpligtelser, der følger af eller har forbindelse med den pågældendes

deltagelse i systemet, fastlægges efter den lovgivning, som systemet er underlagt.

Hvis en tysk bank deltager i det værdipapirafviklingssystem, som drives af VP Securities A/S, skal bankens rettigheder og forpligtelser derfor fastlægges efter dansk ret, da VP Securities A/S' system følger dansk ret.

Der er tale om en gennemførelse af en særlig lovvalgsregel, som følger af Europa-Parlamentets og Rådet direktiv 98/26/EF om endelig afregning i betalingssystemer og værdipapirafviklingssystemer.

Lov om kapitalmarkeder indeholder også en lovvalgsregel i § 210. Denne regel gælder for værdipapirer, der er registreret på en konto hos en mellemmand f.eks. en bank. Også her er der tale om en gennemførelse af direktivregler, idet Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/47/EF om aftaler om finansiel sikkerhedsstillelse fastsætter regler for det tingsretlige lovvalg. Reglen foreskriver, at det er lovgivningen i det land, hvor værdipapirkontoen føres, der er afgørende f.eks. for, hvilken sikringsakt der er påkrævet for at opnå beskyttelse mod tredjemand.

Haagerkonventionen om lovvalg ved visse rettigheder over værdipapirer, der opbevares af en mellemmand, fastsætter lovvalgsregler, der også er baseret på princippet om, at lovvalget følger af loven i det land, hvor den relevante værdipapirkonto føres. Haagerkonventionen er ikke ratificeret af nogen lande, siden den blev færdigforhandlet i 2002. Hvis EU tager initiativ til at ratificere konventionen, kan den gennemføres i lov om kapitalmarkeder.

6.3. Dansk international privatret – det tingsretlige lovvalg

Ud over de under pkt. 5.2 nævnte regler er der ikke i Danmark fastsat lovvalgsregler for virkningen for tredjemand ved overdragelse af fordringer.

Lovvalget reguleres af dansk international privatret. I Danmark reguleres lovvalget i forhold til ejendomsretten til en fordring af ulovbestemte principper om det tingsretlige lovvalg.

I den juridiske teori er der bred enighed om, at udgangspunktet for det tingsretlige lovvalg er, at tingsretlige konflikter skal afgøres efter loven på det sted, hvor tingen befinder sig (princippet om *lex rei sitae*). Der er tilmed

enighed om, at dette udgangspunkt finder anvendelse for løsøre og negotiable (omsættelige) fordringer. Disse aktiver har en fysisk eksistens, og deres beliggenhed kan derfor fastlægges.

I forhold til dematerialiserede værdipapirer er der i teorien uenighed om, hvorvidt registreringsstedet skal være afgørende for lovvalget, eller om udgangspunktet om ”tingens” beliggenhedssted stadig gælder, herunder om disse to steder er sammenfaldende.

Billedet er mere kompliceret for simple fordringer, der ikke er registreringspligtige. Disse aktiver har ikke en fysisk eksistens, og det kan derfor vanskeligt påstås, at de er beliggende noget sted. Dele af teorien antager, at lovvalget skal afgøres efter fordringens skyldners hjemsted. Andre dele antager, at overdragerens lov må være afgørende. Den sidste opfattelse har støtte i en enkelt afgørelse afsagt af Vestre Landsret den 26. april 1990. Retstillingen på området er således uklar.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Danmark deltager som nævnt ikke i vedtagelsen af forordningsforslaget, der er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 81, stk. 2, litra c, jf. pkt. 1 ovenfor.

Forordningsforslaget vil derfor ikke have lovgivningsmæssige konsekvenser for Danmark.

Økonomiske konsekvenser

Sagen har ikke statsfinansielle konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Sagen giver ikke anledning til at fremhæve andre konsekvenser.

8. Høring

Sagen har været i skriftlig høring i Specialudvalget for politimæssigt og retligt samarbejde den 19. april 2018.

Forordningsforslaget har i perioden fra den 16. april 2018 til den 14. maj 2018 været i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Østre Landsret, Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, samtlige byretter, Advokatrådet, Advokatsamfundet, Antenne-, satellit- og kabel-tv-branchens fællesorganisation, Autobrancens Handels- og Industriforening,

Brancheforum Digitale Medier, Branchen ForbrugerElektronik, Boxer TV ApS, Canal Digital Danmark A/S, Coop amba, Copenhagen Business School (Juridisk Institut), Dagligvareleverandørerne, Danmarks Automobilforhandler Forening, Dansk Aktionærforening, Dansk Byggeri, Dansk Detail, Dansk Erhverv, Dansk Energi, Dansk Eksportforening, Dansk Fjernvarme, Dansk Industri, Dansk IT, Dansk Organisation af Detailhandelskæder, Dansk Rejsebureau Forening, Dansk Varefakta Nævn, Danske Advokater, Danske Mediers Forum, Danske Medier, Danske Reklamebureauers brancheorganisation, Datatilsynet, De Danske Bilimportører, De Samvirkende Købmænd, Den Danske Boghandlerforening, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Dong Energy, Energitilsynet, Finans Danmark, Forbrugerombudsmanden, Forbrugerrådet, Forbrugerklagenævnet, Forenede Danske Antenneanlæg, Forenede Danske Motorejere (FDM), Foreningen af fabrikker og importører af elektriske husholdningsapparater (FEHA), Foreningen for Dansk Internethandel (FDIH), Forlæggerforeningen, Helsebranchens Leverandørforening, HMN Naturgas, Håndværksrådet, IT-branchen, Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen, Københavns Universitet (Det Juridiske Fakultet), Landbrug & Fødevarer, Magasinpressens udgiverforening, Optikerforeningen, Rigsadvokaten, Rigsombudsmanden i Grønland, Sikkerhedsbranchen, Syddansk Universitet (Juridisk Institut), TDC A/S, Telia Stofa A/S, Telekommunikationsindustrien, Telenor A/S, TV2/Danmark A/S, TV3 A/S, VP Securities AS, Aalborg Universitet (Juridisk Institut), Aarhus Universitet (Juridisk Institut), og 3 (Hi3G Denmark ApS).

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra Advokatrådet og Finans Danmark.

De indkomne høringssvar, der blev oversendt den 7. juni 2018, er generelt positivt stillet over for forordningsforslaget og de bagvedliggende formål.

Af konkrete opmærksomhedspunkter mv., som høringssvarerne pegede på, kan fremhæves følgende:

- Forordningsforslaget kan få en væsentlig betydning for dansk erhvervsliv, fordi danske virksomheder kan blive part i en overdragelse af en fordring med et grænseoverskridende element, hvor der opstår spørgsmål om virkningerne for tredjeparter. Hvis der anlægges sag ved en domstol i et land, hvor forordningen er gældende, vil forordningen dermed kunne finde anvendelse.

- Visse punkter i forordningsforslaget ønskes præciseret, herunder hovedreglen i art. 4, stk. 1, og definitionen af begrebet ”overdragelse”.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er ikke kendskab til andre medlemsstaters holdninger til sagen.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side kan man umiddelbart støtte, at lovvalgsreglerne for virkningerne for tredjemand ved overdragelse af fordringer fastsættes i en forordning. Det vil medvirke til at sikre, at lovvalgsreglerne reguleres samlet i horisontale retsakter. Hermed kan sektorspecifik regulering af lovvalgsregler i videst muligt omfang undgås, hvilket er medvirkende til at skabe en klar retstilstand. Det anses imidlertid for positivt, at anvendelsen af eksisterende særlige lovvalgsregler på det finansielle område ikke berøres af forordningen. Forordningen vil skabe sikkerhed om, hvilke lovvalgsregler andre EU-medlemslande skal anvende i forhold til virkningerne for tredjemand ved overdragelse af fordringer med et grænseoverskridende element (det bemærkes, at Irland i medfør af protokol 21 kan vælge, om de vil omfattes af forordningen).

Fra dansk side kan man således overordnet støtte forslaget.

Forordningsforslaget giver dog anledning til tvivl på en række væsentlige punkter, hvilket drøftelserne på arbejdsgruppemøderne har været præget af. Dette gælder særligt i forhold til formuleringen af undtagelserne til hovedreglen i art. 4, stk. 1. Det gælder endvidere for definitionerne af forordningens finansielle kernebegreber. Det er regeringens holdning, at forordningsteksten skal være så præcis som muligt, således at fortolkningsproblemer minimeres. Derfor er det væsentligt, at der anvendes utvetydige definitioner – gerne definitioner, der allerede kendes fra andre relevante EU-retsakter – således at der skabes størst mulig klarhed og dermed sikkerhed for dansk erhvervsliv. I denne forbindelse er det imidlertid også vigtigt, at allerede gældende lovvalgsregler inden for EU ikke berøres af forslaget, således at der ikke skabes tvivl om retstilstanden. Regeringen arbejder for, at teksten bliver så klar som muligt, og at tvivlsspørgsmål bliver afklaret.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Der blev den 24. april 2018 oversendt grund- og nærhedsnotat om forslaget til Folketingets Europaudvalg.

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 29. maj 2020 forud for de uformelle videokonferencer mellem justits- og indenrigsministre den 4. og 5. juni 2020.

Dagsordenspunkt 2: Retlige aspekter af terrorbekæmpelse: a) Hade-fuld tale online

Nyt notat

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

*Sagen er på dagsordenen for den uformelle videokonference for justitsmini-
stre den 2. december 2020 med henblik på en meningsudveksling. Kommis-
sionen har hadeful tale som prioritetsområde i dets arbejdsprogram, og
hadtale har den seneste tid fået fornyet opmærksomhed i Frankrig. Sagen
er ikke omfattet af retsforbeholdet. Spørgsmålet om nærhedsprincippet er
ikke relevant. Sagen har hverken lovgivningsmæssige eller økonomiske kon-
sekvenser.*

2. Baggrund

Kommissionen har bl.a. hadeful tale som prioritetsområde i dets arbejds-
program for 2021, og Frankrig har interesseret sig for bekæmpelse af had-
tale, som har fået fornyet opmærksomhed i landet bl.a. på grund af det nylige
drab på læreren, Samuel Paty, i Paris. Kommissionen har tidligere oplyst, at
der vil blive udarbejdet et lovgivningsforslag, Digital Services Act (DSA),
der skal modernisere og præcisere online platformes ansvarsbetingelser for
ulovligt indhold. Kommissionen har meldt ud, at de med DSA ikke ønsker
at adressere skadeligt indhold, men alene ulovligt indhold. Da det varierer
blandt medlemslandene, hvorvidt hadtale er ulovligt, står det endnu uklart,
hvorvidt hadtale vil blive adresseret i DSA. Kommissionen har endvidere
oplyst, at skadeligt indhold online bl.a. vil blive adresseret i den kommende
Democracy Action Plan, ligesom man vil engagere sig med sociale medie-
platforme for at se på problematikken.

Kommissionen har i juli 2020 desuden præsenteret en ny strategi for EU's
sikkerhedsunion, som udstikker de overordnede prioriteter for EU's interne
sikkerhed for 2020-2025. Strategien indeholder en række bredspektrede og
tværgående initiativer og lovgivningsmæssige tiltag til bekæmpelse af bl.a.
terrorisme og organiseret kriminalitet. Der lægges i strategien bl.a. op til, at
der skal tages yderligere skridt til at bekæmpe ulovligt indhold på nettet,
herunder en hurtig afslutning af forhandlingerne vedrørende forslaget om
terrorrelateret indhold online.

3. Formål og indhold

Det er på nuværende tidspunkt uklart, hvad drøftelsen på den uformelle videokonference mellem justitsministre den 2. december 2020 nærmere kommer til at handle om. På den uformelle videokonference for justitsministre den 9. oktober 2020 var der en drøftelse af bekæmpelsen af antisemitisme og hadtale, hvor direktøren for EU's Agentur for Grundlæggende Rettigheder (FRA) deltog. Direktøren for FRA nævnte i den forbindelse, at der er en udbredt mangel på indsamling af data vedrørende antisemitisme og hadefulde tale i medlemslandene, og at der er stor variation i, hvordan det tilgængelige data fortolkes, hvilket gør det svært at have et sammenligningsgrundlag på tværs af medlemslandene. Flere medlemslande bemærkede i den forbindelse, at der er behov for at definere, hvad hadefulde tale er, og at man bør se nærmere på, hvordan man kan bruge kunstig intelligens til at opspore hadfulde og antisemitiske udtalelser på internettet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for dansk ret.

7. Konsekvenser

Sagen har hverken lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

8. Høring

Der er ikke foretaget høring om sagen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generelt opbakning blandt medlemsstaterne til det styrkede fokus på bekæmpelse af hadefulde tale, herunder antisemitisme. Derfor forventes det også, at landene vil se positivt på Kommissionens fokus på dette område. Frankrig har især gjort sig til forkæmper for, at DSA ikke alene skal adressere ulovligt indhold, men også skadeligt indhold og særligt hadtale. Der er dog ikke mange medlemsstater, der bakker op herom.

10. Regeringens generelle holdning

Hadtale og antisemitisme er et fokusområde for Kommissionen. Dette fokus kan den danske regering støtte op om.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Emnet har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg i forbindelse med drøftelser vedrørende antisemitisme og hadefuld tale på den uformelle videokonference for justitsministre den 9. oktober 2020.

Dagsordenspunkt 2: Retlige aspekter af terrorbekæmpelse: b) Formandskabsrapport om støtte til terrorofre

Nyt notat.

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Sagen er på dagsordenen for den uformelle videokonference for justitsministre den 2. december 2020 med henblik på præsentation fra formandskabet af en rapport om støtte til terrorofre. Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet. Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Sagen har hverken lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Man kan fra dansk side generelt støtte op om øget fokus på en styrket indsats for samarbejde om støtte til ofre for terrorisme.

2. Baggrund

Det forventes, at formandskabet på den uformelle videokonference for justitsministre den 2. december 2020 vil præsentere sin rapport med konklusioner på overvejelser om støtte til ofre for terrorisme.

Der foreligger ikke på nuværende tidspunkt nærmere informationer om, hvad rapporten vil indeholde. Det formodes dog, at den vil indeholde en række konklusioner på overvejelser om bl.a. etablering af nationale kontaktpunkter til brug for støtte til ofre for terrorisme.

Drøftelserne om nationale kontaktpunkter baserer sig primært på Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2017/541 af 15. marts 2017 om bekæmpelse af terrorisme, som er omfattet af retsforbeholdet.

Formålet med de nationale kontaktpunkter er at give information til ofre for terrorisme om deres rettigheder, herunder til offererstatning og krisehjælp. Funktionen med de nationale kontaktpunkter skal i øvrigt være at skabe direkte kontakt til andre landes kontaktpunkter, således at der hurtigt og let kan etableres kontakt til offerets bopælsland, hvis dette er et andet end opholdslandet.

3. Formål og indhold

Der lægges op til præsentation af formandskabets konklusioner. Det nærmere indhold af konklusionerne er på nuværende tidspunkt uvist.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen medfører ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Sagen medfører ikke i sig selv økonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Sagen giver ikke anledning til at fremhæve andre konsekvenser.

8. Høring

Der er ikke foretaget høring vedrørende sagen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er generelt opbakning blandt medlemsstaterne til et styrket samarbejde om rettigheder for ofre for terrorisme.

10. Regeringens (foreløbige) generelle holdning

Fra dansk side ser man generelt positivt på arbejdet om at sikre bedre rettigheder for ofre for terrorisme, herunder bedre informationsudveksling mellem medlemsstaterne.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

Dagsordenspunkt 2: Retlige aspekter af terrorbekæmpelse: c) Digitalt samarbejde

Nyt notat.

Sagen er delvist omfattet af retsforbeholdet.

KOM (2018) 225 endelig

KOM (2018) 226 endelig

1. Resumé

Sagen er på dagsordenen for den uformelle videokonference for justitsministre den 2. december 2020 med henblik på en statusopdatering vedrørende forordningsforslag om europæiske editions- og sikringskendelser om elektronisk bevismateriale i straffesager, direktivforslag om harmoniserede regler for udpegning af retlige repræsentanter med henblik på indsamling af bevismateriale i straffesager samt studiet om digital strafferet fra Kommissionen. Sagen er delvist omfattet af retsforbeholdet. Direktivforslaget forventes at nødvendiggøre ændringer i dansk lovgivning. Sagen vurderes at være i overensstemmelse med nærhedsprincippet. Det forventes, at man fra dansk side kan tage statusorienteringen til efterretning.

2. Baggrund

E-bevispakken

Kommissionen fremsatte den 17. april 2018 en lovgivningspakke bestående af a) et forordningsforslag om europæiske editions- og sikringskendelser om elektronisk bevismateriale i straffesager samt b) et direktivforslag om harmoniserede regler for udpegning af retlige repræsentanter med henblik på indsamling af bevismateriale i straffesager.

De to forslag supplerer de eksisterende EU-regler om retligt samarbejde, herunder konventionen om gensidig retshjælp i straffesager mellem Den Europæiske Unions medlemsstater samt den europæiske efterforskningskendelse. Danmark deltager ikke i sidstnævnte på grund af retsforbeholdet.

Forordningsforslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 82, stk. 1. I henhold til artikel 1 og 2 i protokollen om Danmarks stilling (forbeholdet vedrørende retlige og indre anliggender) deltager Danmark ikke i en kommende vedtagelse af det foreliggende forordningsforslag, og forordningen vil ikke være bindende for eller finde anvendelse i Danmark.

Direktivforslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 53 og 62. Direktivforslaget er ikke omfattet af retsforbeholdet, og Danmark deltager derfor i en kommende vedtagelse af det foreliggende direktivforslag, der således vil være bindende for og finde anvendelse i Danmark. Begge forslag skal vedtages efter den almindelige lovgivningsprocedure (TEUF artikel 294).

Forbedring af grænseoverskridende adgang til e-beviser har indgået i arbejdet med strafforfølgelse i cyberspace, der bl.a. omfatter spørgsmål vedrørende kryptering og e-beviser. Emnet har siden været drøftet på en række rådsmøder siden 2015.

Rådet vedtog en generel indstilling til den samlede e-bevispakke i forbindelse med rådsmødet den 7.-8. marts 2019. Forhandlinger med Europa-Parlamentet har siden afventet Parlamentets ordførerrapport, der på grund af COVID-19-pandemien endnu ikke er afgivet.

Studie om digital strafferet

Kommissionen igangsatte i juli 2019 et studie med henblik på at afdække mulige behov inden for EU i relation til effektiv efterforskning af grænseoverskridende straffesager, herunder undersøge mulige tekniske redskaber til at styrke informationsudveksling.

Studiet blev igangsat på en opfordring fra Eurojust, da det var vurderingen, at der var et behov for at styrke informationsudveksling i forbindelse med grænseoverskridende straffesager i EU.

Studiet og den endelige rapport blev afsluttet i juni 2020.

I rapporten angives en række anbefalinger til at styrke informationsudveksling i forbindelse med grænseoverskridende straffesager i EU.

For det første anbefales det, at der sikres en sikker kanal til udveksling af meddelelser, information og elektroniske beviser på tværs af grænser på en sikker måde.

For det andet angives det, at det er påkrævet, at der er et kommunikationsværktøj, der muliggør sikker elektronisk udveksling af anmodninger om retligt samarbejde mv.

For det tredje anbefales en konstruktionsændring af Eurojusts sagsbehandlingssystem (CMS), så det fungerer korrekt og imødekommer brugernes behov.

For det fjerde anbefales, at der opsættes en JIT-samarbejdsplatform til at oprette, planlægge og koordinere JIT-operationer, hvilket skal gøre det lettere at kommunikerer og foretage elektronisk deling af store mængder information og beviser mellem JIT-partnere. JIT står for ”Joint Investigation Teams” og henviser til et redskab mellem nationale efterforskningsagenter, som kan anvendes, når der er behov for at bekæmpe grænseoverskridende kriminalitet.

For det femte anbefales det, at det i højere grad bliver muligt at udveksle data mellem EU’s agenter og EU-organer.

For det sjette anbefales det, at der kigges nærmere på en mulighed for at foretage krydstjek mellem sager, der undersøges i andre medlemsstater eller af EU’s agenter og EU-organer for derigennem at kunne identificere eventuelle forbindelser mellem en medlemsstats egne sager og en anden medlemsstats sager.

For det syvende anbefales det, at der ses på en løsning til at håndtere større elektroniske filer for derved at styrke den elektroniske kommunikation mellem medlemsstaterne.

3. Formål og indhold

Sagen er på dagsordenen for den uformelle videokonference for justitsministre den 2. december 2020 med henblik på en statusorientering vedrørende forordningsforslaget om europæiske editions- og sikringskendelser om elektronisk bevismateriale i straffesager, direktivforslaget om harmoniserede regler for udpegning af retlige repræsentanter med henblik på indsamling af bevismateriale i straffesager samt Kommissionens studie om digital straffetret.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Der foreligger ikke en udtalelse fra Europa-Parlamentet.

5. Nærhedsprincippet

Det er regeringens vurdering, at forordningsforslaget om europæiske editions- og sikringskendelser om elektronisk bevismateriale i straffesager og

direktivforslag om harmoniserede regler for udpegning af retlige repræsentanter med henblik på indsamling af bevismateriale i straffesager er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

For så vidt angår studiet om digital strafferet er spørgsmålet om nærhedsprincippet ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

E-bevispakken

Danmark har – med enkelte undtagelser – ikke gennemført særlig lovgivning om gensidig retshjælp i straffesager. Det antages imidlertid med støtte i retspraksis, at udenlandske begæring om efterforskningskridt i Danmark kan imødekommes, uanset om fremsættelsen og behandlingen af retsanmodninger er reguleret i en aftale, der finder anvendelse mellem Danmark og den anmodende stat. De relevante efterforskningskridt gennemføres i givet fald på grundlag af en analog anvendelse af de relevante bestemmelser i retsplejeloven, idet en udenlandsk anmodning om efterforskning, herunder ransagning, beslaglæggelse samt edition, kan imødekommes, hvis det pågældende efterforskningskridt kunne gennemføres i forbindelse med en tilsvarende national strafferetlig efterforskning.

Lov om fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser i Den Europæiske Union indeholder endvidere en række særlige regler og procedurer for retshjælp til andre medlemsstater for så vidt angår fuldbyrdelse af visse strafferetlige afgørelser.

Princippet i reglerne om gensidig retshjælp er, at anmodninger om retshjælp fremsendes mellem de relevante myndigheder i medlemsstaterne.

Der findes ikke regler om fremsendelse af kendelser om udlevering af bevismateriale i straffesager direkte til en tjenesteudbyder på tværs af landegrænserne.

Forordningsforslaget om europæiske editions- og sikringskendelser om elektronisk bevismateriale i straffesager supplerer således de eksisterende regler om retligt samarbejde, herunder konventionen om gensidig retshjælp i straffesager mellem Den Europæiske Unions medlemsstater.

Der findes ikke i dansk ret regler om tjenesteudbyderes udpegning af en retlig repræsentant med henblik på indsamling af bevismateriale i straffesager.

Er der tale om et efterforskningskridt i Danmark, som foretages af dansk politi, f.eks. editionskendelse til en dansk tjenesteudbyder, vil der kunne rettes direkte henvendelse til den danske tjenesteudbyder.

Studie om digital strafferet

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for dansk ret.

7. Konsekvenser

E-bevispakken

Forordningsforslaget er som nævnt fremsat med hjemmel i TEUF artikel 82, stk. 1. Danmark deltager således ikke i vedtagelsen af forordningsforslaget, ligesom forslaget ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark.

Forslaget har derfor i sig selv ikke lovgivningsmæssige, økonomiske eller øvrige konsekvenser for Danmark. Det bemærkes imidlertid, at forordningsforslaget skal ses i sammenhæng med det samtidig fremsatte direktivforslag, som ikke er omfattet af retsforbeholdet, hvorfor det umiddelbart vurderes, at en vedtagelse af forordningsforslaget sammenholdt med en vedtagelse af det samtidigt fremsatte direktivforslag vil have konsekvenser for Danmark, herunder for erhvervslivet. Danmarks stilling i relation til forordningsforslaget vil blive nærmere afdækket i samarbejde med Kommissionen i lyset af Danmarks tilknytning til direktivforslaget. De mulige konsekvenser af forordningsforslaget vil på baggrund af resultatet af denne undersøgelse kunne fastlægges nærmere.

Det vurderes, at en vedtagelse af direktivforslaget vil medføre behov for tilpasning af dansk lovgivning.

Det vurderes endvidere, at en vedtagelse af direktivforslaget vil have konsekvenser for erhvervslivet. Disse konsekvenser vil være forbundet med, at danske virksomheder, der er omfattet af direktivet, skal udpege en retlig repræsentant, der skal være bosiddende eller etableret i en anden medlemsstat end Danmark og besvare anmodninger fra andre medlemsstaters retslige myndigheder vedrørende udlevering af bevismateriale i straffesager. De nærmere økonomiske konsekvenser for erhvervslivet vil skulle afklares nærmere i forbindelse med gennemførelsen af direktivet i dansk ret.

Studie om digital strafferet

Sagen har ikke lovgivningsmæssige, økonomiske eller øvrige konsekvenser for Danmark.

8. Høring

E-bevispakken

Forordningsforslaget om europæiske editions- og sikringskendelser om elektronisk bevismateriale i straffesager har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Sø- og Handelsretten, Præsidenterne for byretterne, Advokatrådet, Amnesty International, Dansk Erhverv, Danske Advokater, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Foreningen af Advokater og Advokatfuldmægtige, Foreningen af Offentlige Anklagere, Handelshøjskolen i København (Juridisk Institut), Handelshøjskolen i Aarhus (Juridisk Institut), Institut for Menneskerettigheder, Kriminalpolitisk Forening (KRIM), Københavns Universitet, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Politiforbundet, Retspolitisk Forening, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Syddansk Universitet (Juridisk Institut), Aalborg Universitet (Juridisk Institut), og Aarhus Universitet (Juridisk Institut).

Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Sø- og Handelsretten, Præsidenterne for byretterne, Institut for Menneskerettigheder, Rigspolitiet, Politiforbundet, Datatilsynet og Domstolsstyrelsen har afgivet høringssvar, men har ikke haft bemærkninger til forslaget.

IT-Politisk forening, Erhvervsstyrelsen, Dansk Erhverv og Advokatrådet har afgivet høringssvar med bemærkninger til forslaget.

IT-Politisk forening har bl.a. anført, at det er et grundlæggende problem ved forordningsforslaget, at det giver myndigheder mulighed for at operere direkte i andre EU-lande ved at udstede bindende editionskendelser til tjenesteudbydere uden at involvere myndighederne i modtagerlandet. Med forordningsforslaget overlades det dermed til private tjenesteudbydere at værne om borgernes retssikkerhed og grundlæggende rettigheder.

Dansk Erhverv har bl.a. anført, at der på tværs af grænser er behov for en ny måde at behandle og fremskaffe elektronisk bevismateriale i straffesager – forudsat at det ikke går ud over tjenesteudbyderes mulighed for at beskytte

brugernes data. Imidlertid ses der med bekymring på den situation, at Danmark står uden for de retslige instrumenter introduceret i forordningsforslaget. På den baggrund opfordrer Dansk Erhverv bl.a. til en analyse af eventuelle modstridende forpligtelser samt en mulig justering af dansk lovgivning med henblik på at sikre overensstemmelse med forordningen. Erhvervsstyrelsen har vurderet, at en vedtagelse af forordningsforslaget sammenholdt med en vedtagelse af direktivforslaget kan medføre administrative byrder for erhvervslivet.

Direktivforslag om harmoniserede regler for udpegning af retlige repræsentanter med henblik på indsamling af bevismateriale i straffesager har været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Sø- og Handelsretten, Præsidenterne for byretterne, Advokatrådet, Amnesty International, Dansk Erhverv, Danske Advokater, Datatilsynet, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Domstolsstyrelsen, Foreningen af Advokater og Advokatfuldmægtige, Foreningen af Offentlige Anklagere, Handelshøjskolen i København (Juridisk Institut), Handelshøjskolen i Aarhus (Juridisk Institut), Institut for Menneskerettigheder, Kriminalpolitisk Forening (KRIM), Københavns Universitet, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Politiforbundet, Retspolitisk Forening, Rigsadvokaten, Rigspolitiet, Syddansk Universitet (Juridisk Institut), Aalborg Universitet (Juridisk Institut), og Aarhus Universitet (Juridisk Institut).

Præsidenten for Vestre Landsret, Præsidenten for Østre Landsret, Præsidenten for Sø- og Handelsretten, Præsidenterne for byretterne, Institut for Menneskerettigheder, Rigspolitiet, Politiforbundet, Datatilsynet og Domstolsstyrelsen har afgivet høringssvar, men har ikke haft bemærkninger til forslagene.

IT-Politisk forening, Erhvervsstyrelsen og Dansk Erhverv har afgivet høringssvar med bemærkninger til begge forslag.

IT-Politisk forening har bl.a. anført, at direktivforslaget kan medføre en konkurrencemæssig ulempe for danske tjenesteudbydere, da de modsat tjenesteudbydere i andre EU-lande ikke nødvendigvis kan nøjes med at udpege en retlig repræsentant i deres hjemland. Det bør efter dansk ret sikres, at en dansk tjenesteudbyder kan udlevere de nødvendige oplysninger om danske borgere til en retlig repræsentant uden for Danmark – med henblik på, at den retlige repræsentant kan efterleve en europæisk editionskendelse.

Dansk Erhverv har bl.a. anført, at der på tværs af grænser er behov for en ny måde at behandle og fremskaffe elektronisk bevismateriale i straffesager. Dog bemærkes det, at konsekvenserne af retsforbeholdet bør undersøges både for danske virksomheder og globale virksomheders tilskyndelse til at slå sig ned med hovedsæde i Danmark.

Erhvervsstyrelsen har vurderet, at en vedtagelse af direktivforslaget sammenholdt med en vedtagelse af det fremsatte forordningsforslag kan medføre væsentlige administrative byrder for erhvervslivet.

Studie om digital strafferet

Der er ikke foretaget høring om sagen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at medlemsstaterne vil tage statusorienteringen til efterretning.

10. Regeringens generelle holdning

E-bevispakken

Fra dansk side er man umiddelbart overordnet positivt indstillet over for forordningsforslaget om europæiske editions- og sikringskendelser om elektronisk bevismateriale i straffesager, der har til formål at lette det retlige samarbejde i straffesager.

Det bemærkes dog, at Danmark, som følge af retsforbeholdet, ikke vil deltage i en kommende vedtagelse af forordningsforslaget, som derfor ikke vil være bindende for eller finde anvendelse i Danmark.

Som følge af det samtidigt fremsatte direktivforslag, som ikke er omfattet af retsforbeholdet, vil forslagene dog medføre visse konsekvenser for Danmark, jf. pkt. 7. Derfor vil man fra dansk side fortsat være opmærksom på, hvilken betydning forslaget vil have for Danmark, herunder for danske myndigheder, forbrugere og tjenesteudbydere samt for det fremtidige samarbejde med de øvrige medlemsstater.

Fra dansk side er man overordnet positivt indstillet over for direktivforslag om harmoniserede regler for udpegning af retlige repræsentanter med henblik på indsamling af bevismateriale i straffesager, der har til formål at lette det retlige samarbejde i straffesager og at reducere hindringer for tjenesteudbydernes frie udveksling af tjenesteydelser i EU.

Danmark er således positivt indstillet over for, at direktivet indebærer, at danske virksomheder omfattet af direktivet, der udbyder tjenesteydelser i andre medlemsstater, fremadrettet ikke vil blive mødt med forskellige krav vedrørende udpegning af retlige repræsentanter i de forskellige medlemsstater. Der vil f.eks. ikke fremadrettet kunne stilles krav om, at danske virksomheder udpeger repræsentanter i alle de medlemsstater, hvori virksomhederne udbyder tjenesteydelser.

Direktivforslaget vil imidlertid medføre visse konsekvenser for Danmark, jf. pkt. 7. Fra dansk side har der under forhandlingerne været lagt vægt på, hvilken betydning forordnings- og direktivforslaget vil have for Danmark, herunder for danske myndigheder, forbrugere og tjenesteudbydere, samt for det fremtidige samarbejde med de øvrige medlemsstater, herunder særligt set i lyset af, at forordningsforslaget om europæiske editions- og sikringskendelser om elektronisk bevismateriale i straffesager ikke finder anvendelse for eller i Danmark.

Kommissionen har i den forbindelse uformelt over for Danmark tilkendegivet, at kendelser efter forordningen som udgangspunkt – på samme måde som for tjenesteudbydere fra lande uden for EU – tillige vil omfatte bevismateriale, der er lagret i Danmark. Det indebærer imidlertid samtidig, at en repræsentant for en dansk tjenesteudbyder omfattet af direktivet, der udbyder tjenester i et andet EU-land end Danmark, vil have de samme rettigheder som repræsentanter for tjenesteudbydere fra lande uden for EU i forhold til håndteringen af editions- og sikringskendelser efter forordningen, herunder forordningens regler om håndtering af de situationer, hvor der måtte gælde særlige nationale regler for udlevering af bevismateriale.

Studie om digital strafferet

Fra dansk side er man generelt positiv over for studiet om digital strafferet.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Forordningsforslaget har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg på mødet den 30. november 2018 forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 6.-7. december 2018.

Direktivforslaget har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg på mødet den 1. marts 2019 med henblik på forhandlingsoplæg forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 7.-8. marts 2019.

Studiet om digital strafferet er ikke tidligere blevet forelagt Folketingets Europaudvalg.

Dagsordenspunkt 2: Retlige aspekter af terrorbekæmpelse: d) Konklusioner om den europæiske arrestordre

Nyt notat.

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Sagen er på dagsordenen for den uformelle videokonference for justitsministre den 2. december 2020 med henblik på en drøftelse af rådskonklusioner om håndteringen af sager om den europæiske arrestordre. Det tyske formandskab har på baggrund af en virtuel konference om den europæiske arrestordre i september 2020 udarbejdet et foreløbigt udkast til rådskonklusioner om imødekommelse af aktuelle udfordringer i sager om udlevering i henhold til den europæiske arrestordre. Rådskonklusionerne er ikke omfattet af retsforbeholdet. Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Sagen har hverken lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser.

2. Baggrund

Det tyske formandskab afholdt i september 2020 en virtuel konference, hvor eksperter fra EU-medlemsstaterne og fra EU-institutioner drøftede aktuelle udfordringer i sager om udlevering i henhold til den europæiske arrestordre. Der var i den forbindelse drøftelser om udfordringer i forbindelse med fængselsforhold, princippet om retsstaten, proceduren for udstedelse og fuldbyrdelse af den europæiske arrestordre og om udlevering af bl.a. EU-borgere til tredjelande. På baggrund af drøftelserne udarbejdede det tyske formandskab et diskussionspapir, som efterfølgende blev behandlet i en EU-arbejdsgruppe i oktober 2020. Efter tilbagemelding fra EU-medlemsstaternes repræsentanter i arbejdsgruppen blev der udarbejdet et udkast til rådskonklusioner, som er blevet drøftet på arbejdsgruppen ultimo oktober 2020. På baggrund af drøftelserne har det tyske formandskab revideret udkastet, som er blevet behandlet i arbejdsgruppen 10. november 2020.

Udkastet til rådskonklusioner omhandler følgende punkter:

- a) Forbedring af de nationale implementeringer og den praktiske anvendelse af rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre.
- b) Støtte fuldbyrdende myndigheder i behandlingen af vurderinger om grundlæggende rettigheder.

- c) Adressering af visse aspekter af proceduren i udstedelsesstaten og fuldbyrdelsesstaten.
- d) Håndtering af anmodninger om udlevering af EU-borgere til tredjelande.
- e) Styrke procedurerne for udlevering i henhold til den europæiske arrestordre i krisetider.

Konklusionerne fokuserer først og fremmest på, hvor der er praktiske udfordringer i samarbejdet, og hvordan udfordringerne foreslås imødekommet. Der er ikke i rådskonklusionerne lagt op til, at der skal ændres på det retlige grundlag for udlevering mellem EU-medlemsstaterne.

3. Formål og indhold

Det tyske formandskab lægger op til, at det endelige udkast til rådskonklusioner drøftes på rådsmødet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen medfører ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Sagen medfører ikke i sig selv økonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Sagen giver ikke anledning til at fremhæve andre konsekvenser.

8. Høring

Der er ikke foretaget høring vedrørende sagen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der ses umiddelbart generelt at være opbakning til rådskonklusionerne.

10. Regeringens generelle holdning

Rådskonklusionerne foreligger på nuværende tidspunkt ikke i en endelig udgave, men regeringen er umiddelbart positivt indstillet over for de tiltag, som rådskonklusionerne lægger op til.

Regeringen bakker op om et øget fokus på at imødekomme de praktiske udfordringer, der eksisterer i sager om udlevering i henhold til den europæiske arrestordre.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

Dagsordenspunkt 2: Retlige aspekter af terrorbekæmpelse: e) Kumulativ retsforfølgelse af fremmedkrigere for centrale internationale forbrydelser og terrorrelaterede forbrydelser

Nyt notat.

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Sagen er på dagsordenen for den uformelle videokonference mellem justitsministre den 2. december 2020 med henblik på en orientering fra formandskabet. Orienteringen ventes at udgøre en opfølgning på drøftelserne i Koordinationsudvalget vedrørende Politisamarbejde og Retligt Samarbejde i Straffesager (CATS) den 12. november 2020, hvor en repræsentant fra Genocide Network under Eurojust præsenterede Eurojusts rapport fra maj 2020 om kumulativ retsforfølgelse af fremmedkrigere for centrale internationale forbrydelser og terrorrelaterede forbrydelser. Rapporten konkluderer, at kombineret retsforfølgning af terrorhandlinger og centrale internationale forbrydelser sikrer, at gerningsmændene drages fuldstændigt til ansvar for deres gerninger, at der udmåles strengere straffe, og at ofrene ydes retfærdighed. Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet. Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Sagen har ikke lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Fra dansk side kan rapportens konklusioner støttes og orienteringen fra formandskabet tages til efterretning. Det er regeringens holdning, at fremmedkrigere er uønskede i Danmark, og at de bør retsforfølges dér, hvor deres handlinger er begået. Derfor arbejder regeringen sammen med andre lande på at styrke mulighederne for lokal retsforfølgelse.

2. Baggrund

I maj 2020 udgav Eurojust rapporten 'Kumulativ retsforfølgning af fremmedkrigere for centrale internationale forbrydelser og terrorrelaterede lovovertrædelser'. Rapporten konkluderer, at kombineret retsforfølgning af terrorhandlinger og centrale internationale forbrydelser sikrer, at gerningsmændene drages fuldstændigt til ansvar for deres gerninger, at der udmåles strengere straffe, og at ofrene ydes retfærdighed.

Det følger af rapporten, at kumulativ retsforfølgelse af fremmedkrigere indebærer, at fremmedkrigere både retsforfølges for terrorrelaterede lovovertrædelser og for centrale internationale forbrydelser, f.eks. krigsforbrydelser, forbrydelser mod menneskeheden og folkedrab. Rapporten lægger vægt på, at retspraksis i EU-medlemsstaterne viser, at det er muligt at retsforfølge fremmedkrigere kumulativt og dermed drage dem til ansvar for både krigsforbrydelser, forbrydelser mod menneskeheden, folkedrab og samtidig terrorrelaterede lovovertrædelser.

Derudover fremhæves det i rapporten, at der siden ISIS' fald er blevet flere beviser og oplysninger tilgængelige. For at sikre beviser til brug for straffesager kan nationalstaterne samarbejde med forskellige aktører, herunder andre stater, FN-organer og civilsamfundet, ligesom der kan indhentes efterretninger fra åbne kilder og sociale medieplatforme. Ud over internationalt samarbejde kræver den retlige reaktion over for fremmedkrigere også et omfattende samarbejde på nationalt plan. Endelig følger det af rapporten, at Genocide Network, Eurojust og Europol i høj grad kan understøtte dette samarbejde.

Rapporten blev præsenteret på en uformel videokonference i Koordinationsudvalget vedrørende Politisamarbejde og Retligt Samarbejde i Straffesager (CATS) den 12. november 2020. Der var blandt medlemslandene generelt opbakning til rapportens konklusioner, og det blev i den forbindelse fremhævet, at spørgsmålet om effektiv retsforfølgning af fremmedkrigere er yderligere aktualiseret af, at ISIS har mistet terræn i Syrien og Irak. Det kommende portugisiske formandskab tilkendegav at ville arbejde videre med den retlige håndtering af fremmedkrigere.

3. Formål og indhold

Sagen er på dagsordenen for den uformelle videokonference mellem justitsministre den 2. december 2020 med henblik på en orientering fra formandskabet.

Det forventes, at Eurojusts rapport fra maj 2020 om kumulativ retsforfølgning af fremmedkrigere for centrale internationale forbrydelser og terrorrelaterede lovovertrædelser vil blive præsenteret. Der er ikke lagt op til en egentlig drøftelse, men det er muligt, at også andre spørgsmål vedrørende fremmedkrigere vil blive bragt op i den forbindelse, f.eks. Eurojusts og Europols arbejde med at styrke anvendelsen og udvekslingen af beviser indsamlet i konfliktzoner, spørgsmålet om evakuering af børn og deres mødre

i lejre i det nordøstlige Syrien samt muligheden for retsforfølgelse af fremmedkrigere lokalt i regionen eller ved en international domstol.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen medfører ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Sagen medfører ikke i sig selv økonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Sagen giver ikke anledning til at fremhæve andre konsekvenser.

8. Høring

Der er ikke foretaget høring vedrørende sagen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er ikke under den uformelle videokonference mellem justitsministre lagt op til en egentlig drøftelse af retsforfølgning af fremmedkrigere. De hidtidige erfaringer viser, at det er vanskeligt at nå til en fælles europæisk konsensus om fremmedkrigerspørgsmål. Dette skyldes bl.a., at der er forskellige nationale tilgange, og at der hos flere lande er præference for at håndtere fremmedkrigerspørgsmålet nationalt og kun indgå i bilaterale drøftelser herom.

10. Regeringens generelle holdning

Fra dansk side kan rapportens konklusioner støttes og orienteringen fra formandskabet tages til efterretning.

Det er regeringens holdning, at fremmedkrigere er uønskede i Danmark, og at de bør retsforfølges dér, hvor deres handlinger er begået. Derfor arbejder

regeringen sammen med andre lande på at styrke mulighederne for lokal retsforfølgelse.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

Dagsordenspunkt 3: Oprettelse af Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO)

Revideret notat. Ændringerne er markeret med streg i marginen

Sagen er omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Sagen er på dagsordenen for den uformelle videokonference for justitsministre den 2. december 2020 med henblik på en status over gennemførelsen af forordningen om Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO). Sagen er omfattet af retsforbeholdet. Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Sagen har hverken lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Det forventes, at man fra dansk side kan tage statusorienteringen til efterretning.

2. Baggrund

Kommissionen fremsatte i juli 2013 med hjemmel i TEUF artikel 86 et forordningsforslag om oprettelse af Den Europæiske Anklagemyndighed (EPPO). Forordningen blev vedtaget på rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 12.-13. oktober 2017. Det er på nuværende tidspunkt alene 22 medlemsstater, som deltager i samarbejdet om EPPO som led i et såkaldt forstærket samarbejde.

Forordningen er omfattet af retsforbeholdet, hvilket indebærer, at den ikke er bindende for eller finder anvendelse i Danmark.

Der er løbende gjort status på implementeringen af EPPO på RIA-rådsmøderne, hvor spørgsmålet om fremdrift i implementeringen og udpegelsen af en europæisk chefanklager har været tilbagevendende punkter. På rådsmødet den 7.-8. oktober 2019 blev den nye europæiske chefanklager, Laura Codruța Kövesi (Rumænien), udpeget.

Senest blev der under den uformelle videokonference mellem justitsministre den 9. oktober 2020 gjort status over implementeringen af EPPO.

3. Formål og indhold

Oprettelsen af EPPO har til formål at styrke beskyttelsen af EU's finansielle interesser mod strafbare handlinger.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Forordningen er vedtaget med hjemmel i TEUF artikel 86 og er således omfattet af retsforbeholdet. Sagen har derfor ikke lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Sagen har af samme årsag ikke statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Sagen giver ikke anledning til at fremhæve andre konsekvenser.

8. Høring

Der er – ud over høringen af Specialudvalget for Politimæssigt og Retligt samarbejde den 18. februar 2020 – forud for rådsmødet (retlige og indre anliggender) den 12.- 13. marts ikke foretaget høring vedrørende sagen.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at medlemsstaterne vil tage statusorienteringen til efterretning.

10. Regeringens generelle holdning

Danmark deler målsætningen om at sikre bedst mulig beskyttelse af EU's finansielle midler. Derfor vil man fra dansk side være opmærksom på at sikre grundlaget for et effektivt samarbejde mellem den danske anklagemyndighed og EPPO.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg til orientering forud for de uformelle videokonferencer mellem justits- og indenrigsministre den 8.-9. oktober 2020.

Dagsordenspunkt 4: Retlige aspekter af retsstatsprincippet

Nyt notat.

Sagen er ikke omfattet af retsforbeholdet.

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Sagen er på dagsordenen for den uformelle videokonference for justitsministre den 2. december 2020 med henblik på information og meningsudveksling. Som led i styrkelse af retsstatsprincippet overholdelse i EU har Kommissionen besluttet at udarbejde en årlig rapport om udviklingen af retsstatsprincippet i medlemslandene. Den første rapport blev offentliggjort i september 2020 og forventes at være genstand for en generel drøftelse på den uformelle videokonference. Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant. Sagen har hverken lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Fra dansk side støtter man generelt Kommissionens indsats for at øge monitorering af retsstatsforholdene i medlemsstaterne.

2. Baggrund

Som led i indsatsen for at styrke retsstatsprincippet i EU's medlemslande lagde EU-Kommissionen i en meddelelse fra juni 2019 op til, at Kommissionen på årlig basis skulle udarbejde en retsstatsrapport. Formålet med rapporten er at monitorere efterlevelsen af retsstatsprincippet på tværs af EU's medlemslande for bedre rettidigt at kunne identificere problematiske tendenser og dermed forebygge, at de udvikler sig til deciderede problemer. Forslaget fik bred opbakning blandt medlemslandene.

Den første årlige retsstatsrapport blev offentliggjort den 30. september 2020 og redegør for retsstatsforholdene på tværs af EU samt i de enkelte medlemsstater. Rapporten baserer sig på skriftlige bidrag fra samtlige medlemslande samt på anerkendte kilder, herunder Venedig-Kommissionen og GRECO.

Drøftelser af rapporten er en del af den årlige dialog om retsstatsprincippet. Det tyske formandskab har lagt op til, at der i GAC-regi afholdes en årlig horisontal drøftelse af retsstatssituationen på tværs af EU og landespecifikke drøftelser med afsæt i de landespecifikke kapitler i rapporten. Danmark var – sammen med Belgien, Bulgarien, Tjekkiet og Estland – genstand for en sådan landespecifik drøftelse den 17. november 2020.

Drøftelsen på den uformelle videokonference for justitsministre, der supplerer drøftelserne i GAC-regi, forventes at have en generel og orienterende karakter.

3. Formål og indhold

Sagen er på dagsordenen som et informationspunkt med efterfølgende meningsudveksling.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen giver ikke anledning til at redegøre for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Sagen medfører ikke i sig selv lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Sagen medfører ikke i sig selv økonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser og beskyttelsesniveauet

Sagen giver ikke anledning til at fremhæve andre konsekvenser.

8. Høring

Sagen har ikke været sendt i høring.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

En række medlemsstater, herunder Danmark, har løbende udtrykt støtte til Kommissionens øgede monitorering af retsstatsforholdene på tværs af EU og i de enkelte medlemsstater.

Enkelte lande har modsat været mere kritiske over for Kommissionens øgede monitorering.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen finder det afgørende, at alle medlemslande lever op til EU's grundlæggende værdier, herunder demokrati og retsstatsprincippet. Efterlevelse af retsstatsprincippet er afgørende for både legitimiteten og effektiviteten af samarbejdet mellem EU's medlemsstater.

Regeringen bakker derfor varmt op om Kommissionens initiativ om løbende at monitorere og drøfte efterlevelsen af retsstatsprincipperne. Retsstatsrapporten forventes at kunne blive et nyttigt redskab til at identificere mulige, negative tendenser og til rettidigt at forebygge, at de udvikler sig til deciderede problemer, som det efterfølgende er vanskeligt at rette op på. Regeringen finder samtidig, at retsstatsrapporten er et nyttigt supplement til artikel 7-procedurene, EU-domstolens virke og den kommende retsstatsmekanisme.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen er ikke tidligere forelagt Folketingets Europaudvalg.